

Ключевые слова: будущий воспитатель, конструктивная деятельность, профессиональное образование, педагог, ребенок.

The materials on components of future educators for constructive organization of preschool children have been presented in the article; constructive learning system provides a coordinating innovative educational processes; information flow, which entered the human mind turns into knowledge only in the constructive activities. The components of future teachers' readiness to the organization of constructive activity of preschool children have been defined by the authors, mainly: motivational, mobilization, semantic, practical, and emotional. It has been indicated that backbone component of future teachers to the mentioned professional activity is motivation, because it depends on the motive of personal meaning. Aspiring to the improvement of results, dissatisfaction attained, a persistence in the achievement of one's own aim are those personal features that largely affect the professional work of future educators. The model of construction of structural educational environment has been shown. Prospects for further development of problems have been identified in the analysis of methodological aspects of relevant training of future educators.

Key words: future educator, constructive activities, vocational education, teacher, child.

УДК 378.011.3-051-027.561

Жданова-Неділько Олена Григорівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті окреслюються проблеми професійної підготовки вчителя, що постають у сучасному українському виші. Розглядаються характеристики академічної групи як основи формування сприятливого навчального мікросередовища при вивченні педагогічних дисциплін, аналізуються його компоненти, з'ясовуються шляхи їхньої корекції у спільній навчальній діяльності. Висвітлюються форми та методи організації навчальної взаємодії, спрямовані на оптимізацію комунікативних умінь та навичок майбутніх суб'єктів професійної діяльності, наводяться дослідницькі дані щодо їхньої ефективності.

Ключові слова: майбутній вчитель, студент, академічна група, викладач, професійна підготовка, професійна взаємодія, навчальна взаємодія

Постановка проблеми. Перехід вищої освіти від жорсткої орієнтації на певну спеціальність до системи більш довільного і варіативного вибору поставив педагогічний виш перед необхідністю працювати зі студентами, які не пройшли належного відбору як майбутні суб'єкти педагогічної діяльності. Вибірковий аналіз інформації, наданої електронною системою «Конкурс» (2014) щодо окремих абітурієнтів ПНПУ імені В.Г. Короленка, показав досить значне розмаїття спеціальностей, на які більшість із них подавали документи для вступу. При можливості подати водночас до 15 заяв спостерігалось чимало нелогічних поєднань, коли одна молода людина бачила своє майбутнє у досить різних професійних сферах (а ймовірно, чітко не бачила в жодній). Чимало школярів, вочевидь, налаштувалися не на професію, а на навчальні дисципліни, які мали шанс скласти краще і відповідно до результатів з яких обирався виш для вступу. На жаль, педагогічна вища школа сьогодні для багатьох студентів обирається за залишковим принципом, і це значно ускладнює її завдання щодо їх якісної професійної підготовки. Маючи майже тридцятирічний стаж викладання курсу «Основи педагогічної майстерності», можемо констатувати, що, порівняно з 80-90 роками минулого століття, коли більшість абітурієнтів педагогічного вищого закладу були налаштовані на майбутню роботу в школі, –

сприйняття як теоретичних, так і прикладних аспектів педагогічних дисциплін, активність під час навчальних практик нині залишають бажати кращого. Загострюється суперечність між індивідуально-творчим характером педагогічної праці та стандартизацією підготовки до неї, яка сьогодні все далі відходить від живої взаємодії з викладачем, методистом і врешті навіть зі студентською групою як навчальним мікросередовищем. Такий стан речей не можна вважати повністю прийнятним, оскільки характер педагогічної діяльності диктує необхідність розширеної комунікативної підготовки, здійснення якої поза активним спілкуванням вважаємо досить проблемним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналогічних поглядів дотримуються автори сучасних досліджень у галузі професійної підготовки педагога (М. Артюшина, Ю. Будас, Н. Волкова, М. Воровка, І. Гапійчук, О. Грейліх, С. Дмитрієва, О. Зарічна, С. Коломійченко, Г. Микитюк, Р. Серьожнікова, І. Тимченко, О. Швед, І. Шитова та ін.). Спираючись на ідеї відомих психологів та педагогів Б. Ананьєва, О. Бодальова, І. Зязюна, Г. Костюка, О. Леонтєва, Б. Ломова, А. Макаренко, В. Кан-Калика, В. Сухомлинського, К. Ушинського та розвиваючи їх в умовах сучасної вищої освіти, науковці розглядають період навчання у виші з позицій діяльнісного,

акмеологічного, особистісного підходів, підкреслюючи його особистісно-формульовані аспекти загалом і комунікативно-формульовані – зокрема. Водночас викликає тривогу погіршення вихідних характеристик майбутніх педагогів, що проявляється в подовженні періоду первинної адаптації в освітньому середовищі вишу, зорієнтованості переважно на вивчення спеціальних дисциплін, пріоритетності особистісних цінностей над професійними тощо. Особистість сучасного студента педагогічного університету потребує свого детального соціологічного та психолого-педагогічного дослідження. Не досить вивченими вважаються такі важливі процеси, як відзначені науковцями «перебіг у студентства кризи ідентичності, особливості процесу формування адекватного образу майбутньої професії та уявлень про цілі, завдання та труднощі професійної діяльності; динаміка змін особистості в різних курсах навчання; співвідношення особистісного та професійного розвитку в ході. Щодо останнього, слід додати також навчання у вищому навчальному закладі узгодження внутрішньої і зовнішньої мотивації навчальної діяльності, яка необхідна для продуктивності цього процесу, дозволяє сконцентрувати зусилля студента на освоєнні основ педагогічної діяльності як на головному завданні періоду навчання. Відзначаючи в студентства частоту таких характеристик, як задоволення своїм соціальним статусом, прагнення до розширення неформальних контактів з однокурсниками, до ділового та особистісного самовираження в процесі навчання, ми визнаємо їхню потенційну позитивність, проте науково обґрунтованих технологій перетворення цього потенціалу на чинник ефективної навчальної діяльності з урахуванням значущих реалій сучасної вищої педагогічної освіти на сьогодні досить мало. Тому мета нашої статті полягає в дослідженні можливостей поліпшення умов комунікативної підготовки майбутнього учителя як суб'єкта педагогічної взаємодії засобами педагогічних дисциплін, які вивчаються у вищій школі, засобами технології, що базується на аксіологічному підході до професійної освіти.

Результати дослідження. Вочевидь, сьогодні однією з проблем педагогічної освіти слід вважати пошук сучасних шляхів до професійної соціалізації майбутнього вчителя, коли він «не тільки адаптується до умов соціуму, елементів культури, норм, що формуються на різних рівнях життєдіяльності суспільства, а й завдяки своїй активності перетворює їх на власні цінності, орієнтації, установки». [4, с. 90]. Мається на увазі освоєння певної соціальної ролі, побудованої на вимогах суспільства до педагога як особистості, тобто актуалізація в нього потреби у взаємодії з іншими людьми в контексті професійних завдань та формування відповідних умінь і навичок. Навіть найобдарованіший педагог не може вважатися професіоналом, якщо він психологічно і комунікативно дистанціюється від інших суб'єктів своєї професійної реальності – учнів, колег, батьківської громадськості. Необхідною його характеристикою слід вважати відчуття своєї

причетності до всього, що відбувається в середовищі навчання і виховання його підлеглих. Проте, як відзначав видатний майстер педагогічної справи А. Макаренко, характерна для активного суб'єкта педагогічного середовища «здатність відчувати, що знаходиться навколо тебе, ким ти оточений, ця здатність відчувати також все те, чого ти не бачиш, що робиться в інших кімнатах, відчувати тон життя, тон дня – це здатність орієнтуватися – вона виховується. Одним із способів подолання цих труднощів [3, с. 211] з дуже великими труднощами» при викладанні педагогічних дисциплін є створення сприятливого (професіоналізуючого) навчального середовища, в якому кожен студент відчув би себе частиною професійної спільноти, поєднаної загальними цілями і намірами, зорієнтованої на взаємодію і взаємопідтримку. Формально таким середовищем є академічна група. Фактично вона відповідає цим вимогам не завжди. Тому робота над вивченням певного навчального курсу повинна розглядатися викладачем саме як робота організаційно-педагогічна, така, що спрямована на інтеграцію зусиль студентів не лише заради досягнення ними особистих цілей, а й задля забезпечення умов, у яких кожен мав би оптимальні особистісно-розвивальні можливості, формувався як суб'єкт професійної комунікації. У сприятливому навчальному мікросередовищі академічної групи при вивченні педагогічної дисципліни нами виокремлено змістову, процесуальну, особистісну та ціннісно-мотиваційну складові. Змістова складова визначається місцем навчального курсу в системі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя та конкретизується його навчальною і робочою програмою. Вона окреслює теоретичні та прикладні завдання дисципліни, визначає систему цілей, що реалізуються при її вивченні і впливають із професіограми педагога, його освітньо-кваліфікаційної характеристики. Для педагогічних дисциплін особливо акцентуємо комунікативні цілі, які окреслюють інструментарій професійного спілкування як одного з найвагоміших виявів професійної взаємодії. Процесуальна складова сприятливого навчального середовища відображає дидактичні аспекти освоєння курсу, вона базується на формах і методах навчання, здатних забезпечити високі результати з оптимальними часовими та психоемоційними затратами студента і викладача, який також не повинен бути надміру перевантажений, мати змогу зосередитися на якісному виконанні своїх функцій, зокрема, на здійсненні особистісного підходу до студентів, аналітичному осмисленні поточних результатів та творчому коригуванні проекту власних дій. Студенти мають відчувати своєрідну дидактичну гармонійність, що забезпечується водночас і складністю, і доступністю навчальних завдань. Надмірна простота навчання викликає ілюзію необов'язкового зусилля, повторення відомого й давно зрозумілого. Якщо ж завдання надто складні й затеоретизовані, то вони починають знецінюватися в уяві студентів як штучні, такі, що не мають відношення до «справжньої» діяльності і не варті

затрачених на їхнє вирішення зусиль і часу. Це характерно саме для педагогічних дисциплін, оскільки, маючи 11-річний досвід навчання у школі, юнаки і дівчата часто переоцінюють свою компетентність у цій галузі, не розуміючи всієї глибини професійної діяльності вчителя. Особистісна складова враховує специфіку ділових та особистісних якостей викладача і студентів, їхню психологічну здатність до сумісної діяльності. Маємо погодитися, що студентська група – приклад спільноти, сформованої без урахування вимог психологічної сумісності, на основі випадкового поєднання суб'єктів, що в сучасних умовах частіше виявляють навіть не прагнення здобути певну професію, а прагнення отримати диплом про закінчення певного вишу. Процеси формування на її основі навчального колективу – феномен мало вивчений і такий, що погано піддається узагальненню. Тим більше, що встановлення ділових взаємин з викладачем часто ускладнюється через обставини, характерні для вищої школи. Насамперед досить часто у викладача, що починає читати педагогічну дисципліну, досі не було жодних точок дотику з групою, а сам період її вивчення триває до одного семестру. Цей термін значно скорочується, якщо курс невеликий за обсягом і заняття виставляються в розкладі без значних часових прогалин; це дає змогу і викладачеві, і студентам сконцентруватися на змісті дисципліни, але особистісна сторона взаємин повністю відходить на другий план (що для професійної підготовки саме педагога – не найкращий варіант). До цього додамо необхідність для викладача одночасно працювати з кількома малознайомими групами і потоками, що теж мало сприяє неформальним взаєминам. У цих умовах особистісні характеристики суб'єктів навчання як чинники навчальної саморегуляції відіграють досить значну роль щодо результативності вивчення дисципліни і є вагомим чинником сприятливості (або несприятливості) навчального середовища дисципліни, оскільки з позицій синергетичного підходу «поле можливостей» того, хто навчає, і тих, хто навчається, створюють загальне «поле можливостей» [1] групи. Ціннісно-мотиваційна складова зумовлює позитивне ставлення студентів до навчальної взаємодії при вивченні педагогічних дисциплін, психологічну готовність здійснювати її на високому рівні і докладати самостійних зусиль задля власного професійного та особистісного розвитку. Її забезпечення вимагає опори на вже наявні особистісні цінності, часто – їхньої корекції з урахуванням гуманістичних орієнтирів педагогічної професії та формування нових, привабливості яких зумовлюється актуальним і перспективним баченням свого життя молодими людьми. Ефективним засобом формування сприятливого мікросередовища вивчення педагогічних дисциплін у цілому і формування комунікативної майстерності майбутнього педагога зокрема бачимо застосування специфічної технології, що позиціонується нами як аксіодидактична. Її концептуальні засади становлять положення аксіологічного підходу в педагогіці, який базується на принципах рівноправності філософських поглядів у

межах гуманістичної системи цінностей; рівноправності традицій і творчості, досвіду і пошуку; екзистенціальної рівності людей; діалогічності як загальної основи стосунків. Все викладене дозволяє забезпечити максимально комфортні умови для більш чи менш майстерного комунікативного самовияву на засадах рівноправності, конструктивної оцінки, індивідуальної своєрідності. Змістом технології є формування цінностей як переваги певних смислів і побудованих на цій основі способів поведінки. При цьому в сучасних умовах доречним є відхід від традиційного у вітчизняній педагогічній освіті пріоритету вузькопрофесійних цінностей над цінностями гуманістично спрямованого особистісного розвитку студента, що водночас виступають суб'єктивним відображенням цінностей суспільства. Мається на увазі назріле усунення акцентів у формуванні особистості майбутнього вчителя, що зумовлювали певну моральну аскетичність, абстрагованість та формалізованість норм і правил, на які він мав налаштуватися, – спочатку на користь професійної прагматизації його особистісного потенціалу, а згодом – на розвиток цього потенціалу на основі усвідомлених потреб професійного становлення. Сьогодні, як зазначає дослідниця С. Цюра, «суспільства розвинених країн, співіснуючі з нашим, чітко вимагають від учителя не просто високопрофесійної поведінки, а поведінки, орієнтованої на культивування особистісних загальнолюдських цінностей і пріоритетів поєднання свободи і прав особистості з цінностями партнерства» [5, с. 9]. Якщо ж сам учитель постає заручником ціннісного стандарту, такої поведінки від нього очікувати годі. Практичний аспект аксіодидактичної технології передбачає максимальну суб'єктивізацію студента в навчальному процесі, що означає перманентну динаміку його рольової позиції від керованої до керівної, яка здійснюється шляхом ситуативних коливань при збереженні загального вектора розвитку з досягненням найвищої точки на останніх етапах здобуття освіти. Зазначені коливання являють собою зміну рольових позицій залежно від умов навчальної діяльності, що повертають від менш підпорядкованого стану (наприклад, участь у навчальній дискусії, виконання ролі співвикладача на семінарському занятті та ін.) до більш підпорядкованого (виконання тестової контрольної роботи, опрацювання обов'язкової літератури тощо) і навпаки. По мірі суб'єктивізації регресивні відхилення повинні ставати все менш глибокими – не в силу їхньої внутрішньої зміни, а через набуття ними нового ціннісного сенсу: тестова робота стає засобом самовираження, в ході якого студент має змогу переконатися у своїх навчальних успіхах (чи вчасно діагностувати невдачу), а робота з літературними джерелами збігається з власними інформаційними потребами тощо. Аби досягти особистісного прийняття студентом професійних цінностей як особистісно значущих, необхідно, аби до них підіймалася його життєва філософія, що формується поєднанням функціонально-рольової та особистісно орієнтованої взаємодії студента і викладача. Досвід показує, що

оптимальним для її забезпечення у зв'язку з цим є своєрідний стиль поведінки педагога: підкреслено людяний, зі щирістю, гумором, турботою і водночас звернений до високих істин гуманності. У контексті висвітлюваної проблеми і з функціональної точки зору назвемо його суб'єктивуючим, тобто таким, що має на меті спонукання і підтримку поступального розвитку студента як повноцінного суб'єкта педагогічної діяльності і водночас – власного життєтворення. Щодо організації навчальної діяльності, то вона являє собою досить різноманітний синтез інтерактивних прийомів, зорієнтованих на пошук вирішення комунікативних проблем як професійного, так і особистісного характеру, часом без їхньої чіткої диференціації (наприклад, вправа «Лаконічна оцінка», в ході якої необхідно дати одним реченням якомога образнішу характеристику картини, художнього твору, пейзажу і т. ін., застосовується на заняттях з основ пед. майстерності; вправа «Всім буде цікаво» як спосіб презентації гри на заняттях з курсу «Ігрові технології в управлінні освітнім закладом» тощо), включає ігрове та неігрове моделювання, спираючись разом із тим на традиційні прийоми лекційно-семінарської системи викладання, тобто значна варіативність є її обов'язковою ознакою. Але кожен студент при роботі над дисципліною проходить три обов'язкових етапи: професійно-особистісного самопізнання, коли його особистісні якості аналізуються в професійному контексті; пізнання професійних цінностей, коли відбувається осмислення нових вимог професійної реальності; пізнання і розвиток професійних можливостей, коли майбутній педагог включається до квазіпрофесійних форм навчальної діяльності в якості провідного комуніканта. У особистій практиці студента перші два можуть зливатися; їхня актуалізація значною мірою пов'язана із професійною зорієнтованістю студента; перехід до третього етапу також у одних студентів може відбутися значно раніше, ніж у інших. І саме завдяки цій індивідуальній неподібності процес роботи над дисципліною відбувається більш об'ємно, нелінійно, коли навчальне заняття дає можливість кожному діяти на тому рівні, на якому він вже зараз може досягти успіху. Для більшої очевидності нами було здійснено перевірку ефективності аксіодидактичної технології викладання педагогічних дисциплін при вивченні курсу «Педагогіка вищої школи» та «Педагогіка і психологія вищої школи» студентами магістратури непедагогічного вишу, де ми могли з високою вірогідністю відкинути ймовірність впливу споріднених дисциплін. Особливість ситуації полягала

в тому, що: а) зорієнтованість студентів на педагогічну професію наближалася до нуля (бажання в майбутньому виконувати функції педагога мали одиниці); б) з педагогічною (викладацькою) діяльністю своє майбутнє пов'язували 1-2 чоловіки на потік (такі були навіть не в кожній групі); в) студенти мали дуже слабку обізнаність з педагогічною теорією (вивчали невеликий курс «Психологія і педагогіка» у 6 семестрі, де змістовий модуль «Педагогіка» включав 4 години лекційних і 4 години семінарських занять, торкнувшись проблем вищої освіти в Україні й за кордоном та педагогіки як науки і її основних категорій); г) на початку вивчення курсу його потрібність до 90% студентів за п'ятибальною шкалою оцінювали на «3» і нижче, під час бесід нарікаючи, що він лише відволікає від «основних» (фахових) дисциплін. Впровадження аксіодидактичної технології дозволило констатувати позитивну динаміку перелічених показників, а саме: а) зріс інтерес до педагогічної професії (від 20 до 30 % під час підсумкового опитування відзначили, що за нагоди хотіли б спробувати викладання у школі чи виші); б) близько 15%-20% почали оцінювати свої шанси стати викладачем як більш реальні (відзначили, що не виключають у майбутньому вступу до аспірантури і науково-педагогічної діяльності); в) вихідне тестування в більшості груп показало зростання більш як наполовину якісного показника успішності з дисципліни порівняно з першим констатувальним зрізом, де ми з'ясували базову обізнаність з педагогіки; г) одним з найважливіших, на наш погляд, результатів стало визнання курсу як такого, що дав важливі для подальшого життя знання і вміння, зокрема комунікативні, а також дозволив змінити точку зору на певні сторони власної життєорганізації.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, навчальне мікросередовище педагогічних дисциплін, побудоване на аксіологічних засадах, сприяє реалізації їхніх навчальних цілей, бачиться перспективним засобом розкриття відповідного особистісного потенціалу студентів, сприяє розвитку професійних умінь та навичок у контексті загальноособистісного розвитку, розширює комунікативні можливості майбутнього фахівця, а також має сенс з точки зору освоєння педагогічних знань, умінь і навичок як складника культури ділових і особистих стосунків. Подальшим напрямом досліджень бачимо розробку дидактичного забезпечення для дистанційного вивчення педагогічних дисциплін на аксіологічних засадах.

Список використаних джерел

1. Васюк О. С. Методологічні підходи до професійної підготовки соціальних педагогів в системі вищої освіти України [Електронний ресурс] / О. С. Васюк, С. В. Виговська // Науковий вісник НУБіП України : Педагогіка, психологія, філософія. – 2014. – № 199. – Режим доступу: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/issue/view/102>.
2. Герман Є. О. Соціально-психологічна ідентичність сучасного студента [Електронний ресурс] / Є. Герман. – Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2008-1/01_German.pdf
3. Макаренко А. С. Публичные выступления (1936 – 1939 гг.) / сост., автор комментариев Гётц Хиллиг. – Аутентичное издание. – Елец : ЕГУ им. И.А. Бунина, 2012. – 502 с. – (Серия «Научные публикации в Елецком и Марбургом университетах»).

4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2003. – 448 с.

5. Цюра С. Педагогічна взаємодія у вищій школі: синергетичний підхід / С. Цюра // Вісник Львівського університету. – 2004. – (Серія: Педагогіка ; вип. 18). – С.19-29.

Затронуты проблемы профессиональной подготовки учителя, актуальные для современного украинского вуза. Рассматриваются характеристики академической группы как основы для формирования благоприятной учебной среды при изучении педагогических дисциплин, анализируются его компоненты, выясняются пути их коррекции в совместной учебной деятельности. Освещаются формы и методы организации учебного взаимодействия, направленные на оптимизацию коммуникативных умений и навыков будущих субъектов профессионального взаимодействия, приводятся исследовательские данные относительно их эффективности.

Ключевые слова: будущий учитель, студент, академическая группа, преподаватель, профессиональная подготовка, профессиональное взаимодействие, учебное взаимодействие.

The aim of the article is to study the possibilities of improving the conditions for communication training of future teachers as a subject of professional interaction in the process of development of pedagogical disciplines, which are studied in high school by means of technology, which is based on the axiological approach to training. The following methods have been used: the method of theoretical analysis of scientific literature; analysis and generalization of one's own experience of teaching pedagogical disciplines; observation, questioning, analyzing the results of learning activities of students. The author regards the problems of training teachers, which are relevant for modern Ukrainian universities. We consider the general characteristics of the academic group on the basis of which is to be formed a positive learning microenvironment of a particular discipline as the optimal set of objective and subjective conditions for its study. The author analyzes the components of the microenvironment supportive learning of pedagogical disciplines (substantive, procedural, personal and motivational-valued), investigated ways of their correction in co-curricular activities. The author highlights the forms and the methods of educational cooperation, which are aimed at optimizing the communicative skills of future subjects of professional interaction, provides research data on the effectiveness of the use of technology developed by the author of teaching pedagogical disciplines on value basis. The innovation is a characteristic component of the structural components of the system and the interactions between them. The practical significance of the results is to justify the use of teaching methods, which are built on the value approach, and to enhance personal-forming opportunities of teaching pedagogical disciplines.

Key words: future teacher, a student, academic group, a teacher, the training, professional interaction, educational interaction.

УДК 37.014.542

Кравченя Альона Олександрівна,

викладач кафедри інформатики,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті розглянуто управління якістю професійної підготовки майбутніх учителів інформатики як педагогічна проблема. Визначено суперечності, що виникають під час управління якістю професійної підготовки майбутніх учителів інформатики. Проаналізовано особливості системи управління якістю професійної підготовки майбутніх учителів інформатики. Зазначено, що стрімкий розвиток засобів інформатизації є пріоритетним напрямом державної політики розвинених країн. Доведено, що комп'ютерні комунікації разом із сучасними технологіями навчання можуть суттєво вплинути на формування організаційних форм і методів навчання.

Ключові слова: управління, якість, професійна підготовка, майбутні вчителі інформатики, система.

Постановка проблеми. У Законі України «Про вищу освіту» [2] та проекті «Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року» [6] зазначається, що метою розвитку педагогічної освіти є створення такої системи педагогічної освіти, яка на основі національних надбань світового значення та усталених європейських традицій забезпечує формування

педагогічних працівників, здатних здійснювати професійну діяльність на демократичних і гуманістичних засадах, реалізовувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, що спрямовується на розвиток і самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, а також потребу бути